

ПРЕПОРЪКИ

ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА СИСТЕМИТЕ ЗА РАННОТО ДЕТСКО РАЗВИТИЕ В БЪЛГАРИЯ

Препоръки към здравната система

- Разширяване на пакета от безплатни профилактични прегледи и изследвания за бременните жени, осигурен от НЗОК, и информиране за достъпността им.
- Разширяване на пакета от медицински и профилактични дейности, предоставяни на неосигурените бременни жени с отчитане на препоръките на СЗО за пренатални грижи (публикувани 2016 г.).
- Подобряване на достъпа до първична здравна помощ в малките населени места.
- Въвеждане на патронажната грижа под формата на редовни домашни посещения от медицинско лице при децата на възраст 0-3 г.
- Разкриване на интегрирани услуги за деца с увреждания и хронични заболявания, които да осигуряват високо качество на ранна диагностика и интервенция, продължително лечение, рехабилитация и палиативни грижи, както и осигуряване на достъп и насочване към съществуващите услуги.
- Подобряване на достъпа до детска ясла и предприемане на мерки за повишаване на обхвата на деца от 0-3 г. в детските ясли.
- Утвърждаване на мултидисциплинарен екипен подход на работа в детските ясли, с цел индивидуализиране на подкрепата към децата и техните родители.
- Повишаване на контрола в детските ясли по отношение на здравословната среда и хигиената в помещенията, в които се отглеждат децата.
- Активизиране участието на родителите в мониторинг на качеството и в управлението на детските ясли чрез участия в обществени съвети и ежегодни проучвания.
- Въвеждане на методи и механизми за ранно разпознаване и проследяване на трудности и забавяния в развитието на детето в структурите на здравната система, вкл. детските ясли, които да подпомагат координирането на подкрепата от различни специалисти.
- Въвеждане на конкретни стандарти за семейно-ориентиран подход в здравната система, които стъпват на съществуващите добри практики и на международните стандарти, и включване на тази тема в обучението на специалистите на всички нива (студенти, специализанти, практикуващи лекари и други специалисти).
- Регулярни участия на специалистите, работещи в здравната система, в обучителни курсове за развитие на знанията и уменията, свързани с детското здраве и с акцент върху ранното детско развитие.

Проект “Грижа в ранната възраст” - шанс за развитие за нашите деца

- Финансова подкрепа за изграждане на система от детегледачи в домашни условия за деца 0-3 г.
- Детските ясли да предоставят цялостна грижа и стимулация за децата и холистичен подход към тяхното развитие отвъд здравната система.
- Въвеждане на ефективна иновативна система за грижа за деца в риск, включваща късно проследяване.
- Изграждане на Национална/обединена детска болница за осигуряване на комплексни, интегрирани, здравно-социални грижи за деца, съобразени с характера на тяхното заболяване, както и за предоставяне на база за продължаващо медицинско обучение, разпространение на знание и ресурси в подкрепа на медицинските специалисти.
- Привличане на студенти-лекари към специалност Педиатрия.
- Създаване на структура в Министерство на здравеопазването, отговорна за политиките за майчино и детско здравеопазване вкл. в сферата на здравната промоция, превенцията и лечената дейност.
- Въвеждане на кенгуру грижата за недоносените деца в родилните отделения и осигуряване на условия за засилени контакти на родителите и новородените недоносени деца.
- Осигуряване на клинични психолози/психотерапевти в интензивните отделения - неонатологични и педиатрични, за осигуряване на подкрепа както на семействата и децата, така и на медицинския екип.
- Въвеждане на мерки за насърчаване и защита на кърменето в лечебните заведения за болнична помощ и в общността.
- Изработване на методическо ръководство за работата на създадените Центрове за майчино и детско здраве в страната, подобряване на дейността им и достъпът до тях.

Препоръки към образователната система

- Подобряване на достъпа до детска градина и предприемане на мерки за повишаване на обхвата на деца в предучилищното образование.
- Надграждане на знанията и уменията на педагогическия персонал в детските градини за общуване с родителите и активното им включване в грижите за децата.
- Утвърждаване на мултидисциплинарен екипен подход на работа в детските градини, с цел индивидуализиране на подкрепата към децата и техните родители.
- Активизиране участието на родителите в мониторинг на качеството и в управлението на детските градини чрез участия в обществени съвети и ежегодни проучвания.
- Въвеждане на методи и механизми за ранно разпознаване на трудности и забавяния в развитието на детето в детските градини.
- Въвеждане на конкретни стандарти за семейно-ориентиран подход в детските градини, които стъпват на съществуващите добри практики и на международните стандарти, и включване на тази тема в обучението на специалистите.

Проект “Грижа в ранната възраст” - шанс за развитие за нашите деца

- Регулярни участия на професионалистите, работещи в детските градини, в обучителни курсове за развитие на знанията и уменията, вкл. в областта на ранното детско развитие и приобщаващото образование.
- Системна работа с университети за модернизиране на обучителните програми за педагози.
- Разширяване на работата на МОН с детските ясли.
- Осигуряване на възможности за супервизия за персонала.
- Въвеждане на регулиран ежедневен достъп на родителите до групите в детските градини.
- Разширяване и легализиране на възможностите за получаване на образование в българската образователна система, включително за децата с българско гражданство, обучаващи се в чужбина.
- Отпадане на таксите за детска градина, особено в общини с висок процент население в уязвимо положение и трудности при овладяването на българския език.
- Увеличаване броя на психолозите, логопедите, медицинските и други мултидисциплинарни специалисти в детските заведения.

Препоръки към социалната система

- Осигуряване на достъп до социални услуги за деца със специални потребности в ранна възраст и техните семейства, с цел ефективно предотвратяване и ограничаване на рисковете за развитието на децата.
- Закриване на специализираните институции и недопускане на пренасяне на институционалния модел на грижа към услугите възникващи като тяхна алтернатива.
- Насочване на процеса на деинституционализация към първична превенция и подкрепа на биологичното семейство, създавайки мрежа от подкрепящи услуги.
- Стимулиране чрез законодателни и данъчни мерки работодателите, наемащи родители с малки деца, да осигуряват гъвкаво работно време, ползване на отпуски при болест на детето и на почивки.
- Стимулиране на проактивната роля на бащите в отглеждането на малките деца чрез провеждане на обществени кампании за споделено родителство, навлизане на повече мъже в помагачите и педагогическите професии и други целенасочени мерки.
- Активизиране участието на родителите в мониторинг на качеството и в управлението на социалните услуги чрез участия в обществени съвети и ежегодни проучвания.
- Въвеждане на методи и механизми за ранно разпознаване на трудности и забавяния в развитието на детето в социалните услуги.
- Въвеждане на конкретни стандарти за семейно-ориентиран подход в социалните услуги, които стъпват на съществуващите добри практики и на международните стандарти, и включване на тази тема в обучението на професионалистите.
- Регулярни участия на професионалистите, работещи в социалните услуги, в обучителни курсове за развитие на знанията и уменията, вкл. в областта на ранното детско развитие.
- Осигуряване на индивидуални и екипни супервизии на работещите в социалните услуги и звената на социалната система.

Проект "Грижа в ранната възраст" - шанс за развитие за нашите деца

- Универсализиране на услугите.
- Въвеждане на политики, подкрепящи развитието на медийно-дигитална грамотност и превенция на злоупотребата с технологични средства.
- Информирание на родителите за и разработване на обучителни курсове за съвременни практики на отглеждане на деца.

Общи препоръки:

- Приемане на дългосрочна, междусекторна, кохерентна, всеобхватна и приобщаваща политика към децата в ранна възраст (във възрастовия диапазон от 0 до 7 години) с изработването на национална стратегия за ранното детско развитие.
- Приоритизиране на принципа на висшия интерес на детето при въвеждане на нормативни промени и политики на всяко ниво и във всяка от системите, имаща отношение към ранното детско развитие, и консултиране на политиките с професионалисти работещи в системите.
- Установяване на водеща роля на междусекторното сътрудничество и повишаване на координацията и комуникацията между системите, ангажирани с ранното детско развитие.
- Въвеждане на регулярни поддържащи съвместни обучения за представителите на различните системи.
- Планиране и развитие на интегрирани услуги за деца от 0-7 г., и приемане на нормативна регламентация за услугите.
- Преодоляване на тенденцията устойчивостта на интегрираните услуги за ранно детско развитие да се постига чрез трансформирането им в социални услуги, което премахва универсалността на достъпа до тях.
- Приемане на наредба за стандарти за ранно детско развитие, според изискванията на чл. 24 от ЗПУО, която следва да бъде широко приложима в детските заведения и услуги.
- Системно добро проследяване и оценка на възникващите добри практики, осигуряване на устойчива подкрепа за тях и тяхната последваща адаптация в страната.
- Преодоляване на дискриминационните нагласи в системите и повишаване на социалното включване на децата и семействата от ромски произход.
- Осъзнаване на бедността като основен фактор, възпрепятстващ достъпа на деца и техните семейства до услуги, които са от решаващо значение за тяхното развитие, както и възможностите на семействата да осигурят подходящи условия за развитието на детето в дома.
- Ангажиране с нагласите в обществото към децата и семействата им и към ролята на системите за защита, които държавата създава, включително и участието и партньорството с неправителствените организации.
- Създаване на система от универсални услуги, насочени към развиване на знанията и уменията за родителстване, достъпни (при интерес) за всички семейства с малки деца.
- Оценяване на цялостното функциониране на детето, а не отделни затруднения в неговото развитие, и включване на индикатори в различни области на развитието - физическо, когнитивно, психомоторно, езиково, емоционално, социално.

Развитие и щастливо детство за най-уязвимите деца в България

Проект "Грижа в ранната възраст" - шанс за развитие за нашите деца

- Въвеждане на системно проучване на нагласите на родителите и специалистите към проблемите на здравната, социалната и образователна система и използване на резултатите за разработка на съответни целенасочени политики.